

ΥΔΑΤΙΝΑ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΝΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

—

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

2016-2017

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

- Τι είναι η διαχείριση;

Η εφαρμογή χειρισμών επί ενός γνωστού και συγκεκριμένου μέσου (εργαλείου, μεθόδου, πρακτικής, δράσης, κτλ) ώστε να επιτευχθεί ένας γνωστός και συμφωνημένος στόχος.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

- Ποιός είναι ο συμφωνημένος στόχος στους υγροτόπους;

Η αειφορική χρήση των πόρων του υγροτόπου

Δηλαδή;

Η πλήρης και συνεχής λειτουργίας του οικοσυστήματος

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

- Η διαχείριση ενός υγροτόπου επιτυγχάνεται διαμέσου της κατάρτισης ενός διαχειριστικού σχεδίου.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

Τι είναι Σχέδιο;

Τι;

Πως;

Που;

Πότε;

Πόσο συχνά;

Για πόσο διάστημα;

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

Τι είναι διαχείριση ;

Το διαχειριστικό σχέδιο είναι σαν ένας οδικός χάρτης που μας καθοδηγεί πως να φτάσουμε στον προορισμό μας.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

Tι είναι διαχείριση ;

Ως σχέδιο διαχείρισης μπορεί να θεωρηθεί ένα διανεμημένο και εγκεκριμένο κείμενο το οποίο:

1. περιγράφει τον υγρότοπο
2. τα προβλήματα του
3. και τις ευκαιρίες και εργασίες

Για μια συγκεκριμένη περίοδο → επίτευξη των σκοπών του σχεδίου.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

To διαχειριστικό σχέδιο

- Διευθετεί τις υφιστάμενες χρήσεις του υγροτόπου
- Ρυθμίζει τις πάσης φύσεως εργασίες
  - Καλλιέργειες
  - Βοσκή
  - Ξύλευση
  - Αλιεία
  - Κυνήγι κλπ

Κατάλληλες επεμβάσεις = μέτρα διαχείρισης

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ

Το διαχειριστικό σχέδιο

- **Ολοκληρωμένα διαχειριστικά**
  - *Με βάση την εθνική νομοθεσία*
- **Ειδικά διαχειριστικά**
  - *Με βάση την κοινοτική οδηγία 92/43/EOK*
  - *Προστασία ενδιαιτημάτων και ειδών της οδηγίας*
  - *με παράλληλη εξασφάλιση του μέγιστου δυνατού οφέλους για το κοινωνικό σύνολο*

Αρχές διαχειριστικού σχεδίου

- Διεπιστημονικότητα
- Ορθολογισμός και τεκμηρίωση
- Σαφήνεια και συμβατότητα σκοπών
- Ιεράρχηση προτεραιοτήτων
- Αειφορία
- Διαφάνεια
- και... Κοινωνική αποδοχή.

Αρχές διαχειριστικού σχεδίου

- Όμως αν υπάρχουν πολλές ομάδες ανθρώπων με διαφορετικά συμφέροντα
- Η ομόφωνη κοινωνική αποδοχή = δύσκολο εγχείρημα.

05.04.2011

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

- Εκπόνηση
- Διαβούλευση με τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες
- Έγκριση από τις διοικητικές αρχές
- Εφαρμογή
- Αξιολόγηση εφαρμογής
- Αναθεώρηση

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

1. Περίληψη

- Αντικείμενο
- Σκοποί
- Τρόπος εργασίας
- Γενικός σκοπός διαχείρισης
- Επί μέρους σκοποί
- Τρόπος εκπλήρωσης αυτών

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

2. Εισαγωγή

- Περιοχή προς διαχείριση
- Σύντομο ιστορικό της περιοχής
- Γεωγραφία
- Νομικό πλαίσιο προστασίας της περιοχής
- Φορέας ανάθεσης – ανάδοχος ομάδα

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

3. Μέθοδοι και μέσα

- Πηγές πληροφοριών
- Δημοσιευμένες εργασίες
- Χάρτες κλπ

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

4. Γενικά στοιχεία της περιοχής μελέτης

- Γεωγραφική θέση, όρια, έκταση και διαίρεση του χώρου
- Ιστορικό διαχείρισης της περιοχής
- Θεσμικό πλαίσιο, καθεστώς ιδιοκτησίας, κλπ

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

5. Περιγραφή της περιοχής: Φυσικό περιβάλλον

- Κλιματικές συνθήκες
- Γεωλογία – Έδαφος – Γεωμορφολογία – Υδρολογία
- Βλάστηση
- Πανίδα
- Τοπίο
- Κίνδυνοι για το φυσικό περιβάλλον

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

5. Περιγραφή της περιοχής: Κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες

- Πληθυσμιακά – Δημογραφικά – Πολιτιστικά στοιχεία
- Παραγωγικές δραστηριότητες
- Ιστορικά και αρχαιολογικά μνημεία
- Λοιπές πληροφορίες

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

6. Αξιολόγηση

- Αξιολόγηση των λειτουργιών και αξιών του υγροτόπου – Αξιολόγηση ειδών και ενδιαιτημάτων
- Αξιολόγηση του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
- Αξιολόγηση των δυνατοτήτων της περιοχής
- Αξιολόγηση των κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών – επιπτώσεις στα φυσικά οικοσυστήματα

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

7. Σχεδιασμός διαχείρισης

- Εξειδίκευση αρχών (αειφορία, φυσική εξέλιξη, οικονομικότητα) και σκοπών της διαχείρισης

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Επιλογή των σκοπών της διαχείρισης

Με βάση την περιγραφή και αξιολόγηση

Διατυπώνονται οι σκοποί της διαχείρισης

- ✓ Σαφείς και πραγματοποιήσιμοι
- ✓ Υπόψη οικολογικών, κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών
- ✓ Θεσμικό πλαίσιο και οικονομικές δραστηριότητες
- ✓ Ορθή διατύπωση = επιτυχή εφαρμοφή του ΔΣ

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Επιλογή των σκοπών της διαχείρισης

Μέτρα που είναι απαραίτητα για την επίτευξη των σκοπών διαχείρισης

- Ρύθμιση άσκησης δραστηριοτήτων
- Διαχείριση υδάτων
- Διαχείριση τύπων οικοτόπων και ειδών
- Ανόρθωση και αποκατάσταση οικοτόπων και ειδών
- Περιβαλλοντική ενημέρωση και εκπαίδευση
- Διαχείριση επισκεπτών κλπ.

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

7. Σχεδιασμός διαχείρισης

- Εξειδίκευση αρχών (αειφορία, φυσική εξέλιξη, οικονομικότητα) και σκοπών της διαχείρισης
- Στρατηγική και μέσα παρέμβασης (ζώνωση)
- Διατύπωση των μέτρων διαχείρισης
- Πρόγραμμα παρακολούθησης
- Πρόγραμμα Δράσης

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

7. Σχεδιασμός διαχείρισης

- Πρόγραμμα παρακολούθησης**

Η παρακολούθηση αποτελεί εργαλείο διαχείρισης.

ΓΙΑΤΙ;

Παρέχει τον τρόπο να γίνει εκτίμηση των αποτελεσμάτων της διαχείρισης, δηλαδή

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

- Πρόγραμμα παρακολούθησης
ΓΙΑΤΙ;

Παρέχει τον τρόπο να γίνει εκτίμηση των αποτελεσμάτων της διαχείρισης, δηλαδή

Κατά πόσο η διαχείριση που ασκούμε επιφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

- Πρόγραμμα δράσης – Προγραμματισμός εργασιών

Αφορά τον προγραμματισμό των μέτρων διαχείρισης και του προγράμματος παρακολούθησης σε σχέση με:

τις προτεραιότητες, το κόστος, τις πηγές, τους φορείς υλοποίησης και χρηματοδότησης.

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Εκπόνηση – Περιεχόμενα του ΔΣ

- Πρόγραμμα δράσης – Προγραμματισμός εργασιών

Ο προγραμματισμός εξειδικεύεται στο πρόγραμμα δράσης.

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

- Εκπόνηση
- Διαβούλευση με τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες
- Έγκριση από τις διοικητικές αρχές
- Εφαρμογή
- Αξιολόγηση εφαρμογής
- Αναθεώρηση

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Διαβούλευση με τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες

- Προάγουν την κοινωνική συναίνεση για την εφαρμογή του σχεδίου
- Η διαβούλευση αποτελεί εργαλείο διαχείρισης
- Υπάρχει ένα εύρος μεθόδων που μπορεί να χρησιμοποιηθούν και που εξαρτώνται από τις ειδικές συνθήκες σε κάθε περιοχή.

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Ποιες είναι οι ομάδες με τις οποίες γίνεται διαβούλευση και ποια είναι τα οφέλη από τη διαβούλευση μαζί τους;

1. Παραγωγικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στο χώρο του υγροτόπου

- Κατανόηση των συμφερόντων και των δράσεων της κάθε ομάδας
- Οικοδόμηση ενός κλίματος κατανόησης και εμπιστοσύνης ως προς το ΔΣ
- Δημιουργία νέων ευκαιριών για συνεργασία
- Διασφάλιση της επιτυχίας του ΔΣ

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Ποιες είναι οι ομάδες με τις οποίες γίνεται διαβούλευση και ποια είναι τα οφέλη από τη διαβούλευση μαζί τους;

2. Κυβερνητικοί φορείς και φορείς της Τοπικής Αυτ.

- Πιθανή ενσωμάτωση της διαχείρισης στην ευρύτερη πολιτική για την περιοχή
- Διευκολύνσεις από τον κυβερνητικό μηχανισμό για την υλοποίηση του διαχειριστικού
- Καλύτερος συντονισμός των δράσεων

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

Ποιες είναι οι ομάδες με τις οποίες γίνεται διαβούλευση και ποια είναι τα οφέλη από τη διαβούλευση μαζί τους;

2. Κυβερνητικοί φορείς και φορείς της Τοπικής Αυτ.

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΘΥΜΟΥΝΤΑΙ:

- 10% αυτών που ακούνε
- 30% αυτών που διαβάζουν
- 50% αυτών που βλέπουν
- 90% αυτών που κάνουν

Στάδια ενός διαχειριστικού σχεδίου

- Εκπόνηση
- Διαβούλευση με τις ενδιαφερόμενες κοινωνικές ομάδες
- Έγκριση από τις διοικητικές αρχές
- Εφαρμογή
- Αξιολόγηση εφαρμογής
- Αναθεώρηση

Αρχές διαχειριστικού σχεδίου

- Διεπιστημονικότητα
- Ορθολογισμός και τεκμηρίωση
- Σαφήνεια και συμβατότητα σκοπών
- Ιεράρχηση προτεραιοτήτων
- Αειφορία
- Διαφάνεια
- και... Κοινωνική αποδοχή.